

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

44. Mulier Prophetis & Neophyta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

ducentos pagi quidam, in quos excurrere maluit, quam incertis spebus cum Prorege quodam commorari, quamvis id plurimum rogante. Illic in visendis, promovendisque Christianorum cœtib; quos pridem fundarat, novisque fundandis erat perpetuus; domos quatuor sanctitate venerabiles effecit sacrificio diuino in iis celebrato; Christianorum cœtib; totidem, templorum loco assignauit; sacrarum imaginum, & piorum librorum suppellectili qua potuit instruxit, commisitque Dominis ædium suas vices ut qui virtute, experientia, & Christiana doctrina præstabant cœteris, illos excolerent diligenter omni studio pietatis. Porro in Prouincia Sciansi magnam habebat Christi religio ab ethnicis quoque venerationem; quam iis mouerant repentina illorum supplicia, lepra faucium tumor, subindè mors, qui ausi essent in Christianum ludere, inuehi, machinas necere ad eum euertendum; auxerant eandem venerationem, beneficia cœlitus ad Christianorum preces publico donata. Inter quæ illud fuit quod precante ad sacrarum imaginem de gribus pago, obnubilatum ex templo cœlum, copiosa pluriæ irrigatione fata recreauit magno tubore sacrificulorum qui suis simulachris, quò supplicabant clamosiùs hoc serenabatur cœlum calamitosiùs. Accessit præterea mulier simplex & rustica, superiori anno futurorum & occultorum cognitione instructa diuinitus; & Vagnonio quidem iuitio suspecta, verum Ecclesiæ sacrosanctæ, & discernendorum spirituum accuratissimis regulis probata, vitæque insuper innocentiæ cõperta, & Christi amore, sui que despicientia insignis, existimata est simplicitate illa mentis Deo placuisse, visaque idonea quæ prævisione & scientia arcanorum auget gloriam nominis Christiani, & confunderet pudore veneficos qui fallaces diuinationes à dæmonibus eadè emptas cariùs venditant curiosis. Mihi de cœtero Christianos huius Prouinciæ, illorùmq; virtutem eximiam prolixitate rerum amputata, prolixè videor narraturus si dicam eiusmodi fuisse ut vel solus aspectus fecerneret illos ab ethnicis, & discrimen eius quod ante baptismum fuerant, & quod erant, character esset, quo tanquam frontibus impresso distinguerentur ab omnibus cuiuscumque sectæ mortalibus, adeò ab iis erant, & seipsis diuersi, pudoris ingenuitate, loquendi modestia, & agendi, omni que specie virtutis quàm compositio animi constans & stabilis solet exteriùs prodere. Sed eminebat inter familias, Stephani Literati domus genere illustris, virtute venerabilior, hic ut pridem norabam, in eam Prouinciã Christianismum induxerat; huic Ghianeci in patria, ad habitandum aedes, ad diuina peragenda templum debebamus, quod ipsi nomen ingenti cum fenore exsoluit Deus, remuneratione dignitatis, vltra quam cuperet maioris. Nunc ad fores eius tertio quoque die, luculenta silens concione Christiana se charitas mirè commendabat, illic enim dum fames vbique immaniter sæuiter centum pauperibus præbebat victus, eratque tunc idem mendico pauperem dare ut vitam illi in eum diem producere. Quæ liberalitas ut esset

Z. z. z.

44.
Mulier Pro-
phetis &
Neophyta.

45.
Sponsalibus
orn. altare
ornans.

in Deum largior, ne domi quidem necessariis parcebatur. Filiam sibi virtute simillimam desponderat nobili de stirpe Regia, urbem illam au- & oritatis, & opum suarum reuerentia continenti: misit is solenni nuptiarum die dotale ad sponsam, splendido apparatu munus; suppellectilem vasorum ex auro & argento, & vestes arte præcipua laboratas; sed templi fabrica Stephani curis sumptuque perfecta: gynæceum ipsius, aptandam visibus, & ornandam ad diuinum sacrificium sibi sumpsit, Stephani filia negans decere, vt Christi altari, niteret ipsa magnificentius, argentum à sponso acceptum, vestemque pretiosam die ad hoc selecto in templum attulit, matre comite, ac turba propin- quorum, Deoque consecrans, tenuitatem doni, voto suo minoris, honesto rubore excusauit. Gemina huic fuit Doctoris Pauli liberalitas in Deum: virum fortem Gueicunus, Rituum tribunali, aulaque omni deiecerat; Rex nouus illico reuocauit, magna sagacitatis suæ laude in perspicendis suorum meritis; nec restituit modo pristino gradui, sed adsciuit sibi in quotidianum ethices Præceptorem; cuius beatitate muneris, inter Mandarinis nemo sui sat compos gaudij durasset, Magisterij tanti stipendium, Paulus integrè in templum conferbat quod habebat Pechini Societas, decorabatque illud munificentia singulari, Christiani verò Gueicuni terroribus diu solitarij, nunc cætus sacros repetere; Patres oppida, verbo Dei, liberè lustrare; & sodalitem *proborum hominum* Pechini cogere, quorum instituti beneficentia, in ægtotos, egenos, & mortuos incumberet penitus, cæteraque officia misericordiæ Christianæ, cui suo quoque detracta victui propensè indulgebant.

Nec Pechini solùm, sed Regno vniuerso, Christiana res melior honoratior miraculis, cultura feracior, & nouorum fidelium numero extitit. Chianco scribens Iacobus Rhò, [in hac, inquit, domo, quingentos circiter mecum Vagnonius annis singulis baptizat] & excolebamus tunc stationibus vndecim, octo Prouincias, quibus præter spem omnem Sambiasius duodecimam adiunxit in Prouincia Honana. Quam Sinæ, mundi umbilicum propterea iactitant quòd sita sit in regni medio, extra quod vix mundū vsquam putant. Sed hæc Geographi viderint; certè nulla in Sinis, aut Europa, vel amœnitate vel feracitate, delitit vltè felicior, ob hoc olim sedes imperij, quam illic in vrbe Caifun regionis eius primaria, idcirco Reges locauerant, quod sex vndeque muniretur, & defenderetur Prouinciis. Ad cæli beneficam, solique indolem, recedit agricolatio tam solers, & diligens, vt hortorum speciem repræsentet. Septentrioni Metropolis Caifun, triginta sex gradibus subiacet, leucis duabus à magno flumine Hoano flauo, cuius eluuiionibus infanis aggerem obiecit, murum è secto lapide immanem, milliarum triginta septem, magnificentia apud illos fidem minime habiturum, qui nisi de suis æstimare non norunt extranea. Iam ædificiorum superbia, deliciarum reliquiis, & sanguine Regio familiarum quadraginta, præferebat